

Recenzie a anotácie

ČENTĚŠ, J., HAMRANOVÁ, D. **Drogové trestné činy**. Praha : C. H. Beck, 2023, 390 s. ISBN 978-80-7400-933-4

Oblasť **drogových trestných činov** je témou, ktorej sa obaja autori tejto monografie už dlhodobo venujú. Vzhľadom na neustále sa meniace právne predpisy a dynamickú spoločenskú situáciu je veľmi dôležité mať k dispozícii literatúru, ktorá tvorí akúsi **komplexnú príručku** v tejto oblasti. Nielenže rozoberá právnu reguláciu drogových trestných činov, ale poskytuje aj premyslené postrehy a analýzy. Autori **prof. JUDr. Jozef Čentěš, PhD.**, ktorý pôsobí na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, a **JUDr. Denisa Hamranová, PhD.**, ktorá pôsobí ako prokurátorka Okresnej prokuratúry Galanta, vo svojom diele **Drogové trestné činy** ponúkli veľmi prehľadné spracovanie tejto zložitej problematiky. Táto monografia je dobrým pomocníkom pre každého právnika, ako aj laika, ktorý má záujem hlbšie sa ponoriť do problematiky drogových trestných činov.

Monografia poskytuje nielen ucelený prehľad danej témy, ale predstavuje aj historický exkurz vo vývoji právnych predpisov týkajúcich sa drogových trestných činov. Bohaté vedomosti a skúsenosti autorov v oblasti trestného práva sa prejavujú v každej časti tohto diela. Monografia sa v prvej kapitole venuje **vymedzeniu základných a súvisiacich pojmov** nealkoholovej toxikománie. V danej kapitole autori analyzujú terminologické vymedzenie pojmu „droga“, ale venujú sa aj téme **dekriminalizácie, depenalizácie, legalizácie** omamných a psychotropných látok, **prohibície a liberalizácie**. V ďalších kapitolách sa začína historický exkurz právnych prameňov týkajúcich sa protidrogovej legislatívy, a to jednak v **národnom**, ale aj **medzinárodnom kontexte**. Autori sa venujú právnej úprave, ktorá siaha skôr než do roku 1945 a prechádzajú celým historickým vývojom legislatívy až do súčasnosti. Osobitný

dôraz kladú na legislatívu na úrovni **Európskej únie** a poskytujú prehľad jednak o protidrogovej stratégii Európskej únie, ale aj o rôznych trestnoprávne relevantných prameňoch, ktoré sa týkajú úpravy omamných látok, psychotropných látok a prekursorov. V štvrtej kapitole autori plynule prechádzajú do analýzy právnych prameňov na **vnútroštátnej úrovni** a venujú sa protidrogovej legislatíve Slovenskej republiky. Okrem moderného náhľadu na problematiku nových psychoaktívnych látok, ktoré stále predstavujú nové a nové výzvy pre legislatívnu úpravu Slovenskej republiky, poskytujú aj ucelený prehľad o orgánoch v oblasti drogovej problematiky na celoštátnej a regionálnej úrovni. Tento historický pohľad je nevyhnutný na pochopenie kontextu, v ktorom vznikali a aj stále vznikajú súčasné protidrogové právne predpisy. Autori sa v tomto historickom labyrinte obratne posúvajú a osvetľujú ideologické posuny a politické motivácie, ktoré v priebehu rokov formovali protidrogovú politiku.

Jedným z najchvályhodnejších aspektov danej monografie je **komplexná právna analýza**, ktorú poskytuje. Autori sa hlboko ponárajú do zákonného rámca obklopujúceho drogové trestné činy, pričom podrobne skúmajú rôzne aspekty týkajúce sa tejto problematiky vrátane **klasifikácie drog**, analýzy jednotlivých **trestných činov** a aj **hroziacich trestov**. Jedným z významných cieľov danej monografie bolo vykonať analýzu právnej úpravy skutkových podstát trestných činov súvisiacich s nealkoholovou toxikomániou v Slovenskej republike *de lege lata* s dôrazom na identifikovanie a riešenie interpretačných a aplikačných problémov, a to s cieľom vytvoriť podklady na navrhnutie legislatívnych zmien *de lege ferenda*. Tento cieľ sa autorom nepochybne podarilo splniť, keďže v siedmej kapitole poskytujú ucelený

prehľad návrhov *de lege ferenda*, ktorými navrhujú pozmeniť a skvalitniť právnu úpravu drogových trestných činov, a to vzhľadom na to, že v monografii identifikovali viaceré nedostatky v tejto právnej úprave. Medzi takéto nedostatky autori zaradili jednak problematiku trestnosti neoprávneného prechovávaného omamných a psychotropných látok na **vlastnú potrebu**, určenia **obvykle jednorazovej dávky**, stanovenia **rozsahu** činu, trestnosti **pestovania** rastliny rodu konopa, **znaleckého dokazovania**, a mnoho ďalších právnoaplikačných problémov, ktoré v diele podrobne rozoberajú a navrhujú pre ne ucelené a zrozumiteľné riešenia.

Pri skúmaní alternatívnych prístupov k drogovým trestným činom vyniká odhodlanie autorov presadzovať spravodlivejší a nestrannejší prístup k trestom. Prehľbovaním významu prvkov **restoratívnej justície** smerujúcich k náhrade škody, odstráneniu škodlivého následku a dosiahnutiu sociálneho zmiernia páchatel'a

s obeťou a jej komunitou prispievajú autori k prebiehajúcejmu diskurzu okolo reformy drogovej politiky.

V monografii **Drogové trestné činy** vytvorili autori pozoruhodný a nevyhnutný zdroj informácií pre každého, kto sa zaujíma o problematiku drogových trestných činov, ako aj o oblasť trestného práva všeobecne. Ich hlboké odborné znalosti, komplexná analýza a zameranie na neustále sa meniaci sa právny rámec a pozadie, ktoré za touto dynamicky sa meniacou oblasťou trestného práva stojí, robia z tejto monografie výnimočný príspevok do právnickej literatúry. Monografia autorov **prof. JUDr. Jozefa Čentéša, PhD.**, a **JUDr. Denisy Hamranovej, PhD.**, stanovila nový štandard v tejto oblasti a bude nepochybne formovať diskusie a podnecovať pozitívne zmeny v právnom prostredí počas nasledujúcich rokov.

Lenka Miklóssyová*

* Mgr. Lenka Miklóssyová, interná doktorandka, Katedra trestného práva, kriminológie a kriminalistiky, Právnická fakulta UK v Bratislave.